

Titulació	Tipus	Curs
4313815 Recerca en Educació	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Mar Moron Velasco

Correu electrònic: mar.moron@uab.cat

Equip docent

María Lourdes Martínez Mínguez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Els que estan establerts per a accedir al Màster de Recerca en Educació.

Objectius

OBJECTIUS DE L'ESPECIALITAT (E6)

- 1) Analitzar de manera crítica, integral i innovadora el procés de "construcció" de les identitats i la diversitat, contemplant la investigació i innovació en els llenguatges, els discursos i les representacions de l'art, el cos i el moviment.
- 2) Estudiar la motricitat, l'art, les relacions, l'espai i el joc, entre d'altres, des de l'àmbit de la investigació i la innovació educativa.

OBJECTIUS DEL MÒDUL: DE L'ACCIÓ A LA CREACIÓ EN LA INNOVACIÓ I LA RECERCA

La configuración de la propuesta se plantea mediante la interacción entre la psicomotricidad y las artes visuales. Se pretende exponer, analizar, contrastar y reflexionar sobre distintos enfoques conceptuales de investigación en los que partiendo de la acción, el juego, la experimentación y el movimiento, se llegue al pensamiento, la representación y la creación.

Los bloques de contenido de este módulo se conforman a partir de los siguientes planteamientos:

- El cuerpo, el juego y la psicomotricidad proporcionan y construyen procesos de creación integrales y globales a través de diversas formas de expresión y comunicación de los múltiples lenguajes artísticos.

- Los procesos de creación integrales y globales se enriquecen cuando se realizan mediante estudios y proyectos innovadores e inclusivos de intervenciones educativas desde la interdisciplinariedad y la multidisciplinariedad.

En este módulo se abarcarán las siguientes temáticas:

- Cuerpo, juego y psicomotricidad
- Lenguajes artísticos
- Proceso de creación
- Proyectos interdisciplinarios, innovadores e inclusivos

OBJECTIUS

- . Analizar datos de acuerdo a su naturaleza y elaborar resultados de acuerdo con los propósitos de la investigación.
- . Aplicar en el ámbito de la investigación educativa las perspectivas y estrategias creativas para innovar en la educación física, artística y psicomotriz.
- . Planificar investigaciones de acuerdo a problemas relacionados con la práctica, teniendo en cuenta los avances teóricos en el campo de conocimiento.
- . Reconocer y relacionar los aspectos teóricos, empíricos y sociales del dominio específico de investigación.
- . Tener conocimientos que aporten una base u oportunidad para ser originales a la hora de desarrollar y/o aplicar ideas, a menudo en un contexto de investigación.
- . Trabajar en equipo y equipos del mismo ámbito o interdisciplinarios.

Resultats d'aprenentatge

1. CA49 (Competència) Formular un problema d'investigació en educació artística i definir-ne les preguntes i els objectius.
2. CA50 (Competència) Plantejar propostes de millora i/o projectes d'innovació en educació artística basats en les evidències obtingudes a través de la investigació.
3. CA51 (Competència) Actuar en l'àmbit de l'educació artística valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
4. CA52 (Competència) Actuar en l'àmbit de l'educació artística avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
5. KA52 (Coneixement) Identificar diferents línies d'investigació en els diversos camps de recerca en didàctica de l'expressió plàstica i corporal.
6. KA53 (Coneixement) Identificar problemes i donar respostes a les necessitats educatives vinculades a la didàctica de l'expressió plàstica i corporal mitjançant plantejaments innovadors.
7. SA38 (Habilitat) Desenvolupar el disseny i seleccionar la metodologia més coherent amb els objectius de la investigació en la didàctica de l'expressió plàstica i corporal.
8. SA39 (Habilitat) Dissenyar i desenvolupar el treball de camp en didàctica de l'expressió plàstica i corporal amb les diferents tècniques i instruments de recollida d'informació.

Continguts

Durant aquesta assignatura que es planteja a través de la interacció entre la psicomotricitat i les arts visuals, es pretén exposar, analitzar, contrastar i reflexionar sobre diferents enfocaments conceptuals d'innovació i investigació, en què, partint de l'acció, el joc, la experimentació, la percepció i el moviment, s'arribi al pensament, la representació i la creació. S'analitzaran metodologies educatives innovadores i de recerca en educació a través de les temàtiques següents:

Cos, joc i psicomotricitat

La importància del cos

El joc com a font de plaer i aprenentatge

L'educació psicomotriu

Llenguatges artístics

Els llenguatges artístics: musical, corporal, visual i plàstic

Competències que desenvolupen

Importància en la formació de la persona

Procés de creació

Estructura i metodologia

El paper de l'adult o educador

Projectes interdisciplinaris, innovadors i inclusius

Disseny i característiques

Anàlisi de projectes a l'entorn formal i no formal

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencials: magistrals i seminaris amb tot el grup	0	0	
Treball autònom de l'estudiant	0	0	
Tipus: Supervisades			
Tutoria i acompanyament	0	0	

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

- ☐ Classes magistrals/expositives per part del professor
- ☐ Lectura d'articles i fons documentals
- ☐ Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals (material audiovisual)

- Pràctiques d'aula: resolució de problemes / casos / exercicis / pràctiques artístiques
- Presentació / exposició oral de treballs.
- Tutories.
- Sortides.

Les sessions es faran dijus tarda, però hi hauran dues sessions que es realitzaran durant dos dissabtes al matí (de 10 a 14 hores) 26 d'octubre 24 i 9 de novembre 24; consistiran en una sortida per Barcelona y una visita-taller a un museu (de les despeses principals, lloguer de bicicletes i entrada al museu, s'encarregarà la Facultat).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats individuals i de grup de suport al marc teòric, a la innovació i a la recerca	30	36	1,44	CA49, CA50, CA51, CA52, KA52, KA53, SA38, SA39
Assistència i participació a les classes	20	20	0,8	CA49, CA50, CA51, CA52, KA52, KA53, SA38, SA39
Memòria / treball individual del mòdul / presentació	50	94	3,76	CA49, CA50, CA51, CA52, KA52, KA53, SA38, SA39

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul.

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

SESSIONS D'AVALUACIÓ: 21 i 28 de novembre 2024; durant els vint dies després d'aquesta data es lliuraran les notes.

El procediment de recuperació-revisió de les proves es realitzarà de forma individual al gener. Els plagis o còpies suposaran el no apte i es comunicaran a la coordinació de la titulació.

**Les estudiants que hagin optat per l'avaluació única, hauran d'assistir a classe els dies de l'avaluació i presentar i lliurar tots els treballs (totes les evidències d'avaluació).

Bibliografia

- Abad, J. (2008). El placer y el displacer en el juego espontáneo infantil. *Arteterapia. Papeles de arteterapia y educación artística para la inclusión social*, 3: 167-188.
- Acaso, M. (2009). *La educación artística no son manualidades. Nuevas prácticas en la enseñanza de las artes y la cultura visual*. Madrid: Catarata.
- Aguirre, I. (2005). *Teorías y prácticas en educación artística*. Navarra. Universidad Pública de Navarra.
- Alvarado, M. (2016). *Jugar En Psicomotricidad. Estudios, análisis, reflexión y práctica*. Buenos Aires: Revista de Psicomotricidad.
- Álvarez, Morón, Gastón (2019). Educar a través de las artes. Proyectos interdisciplinarios e inclusivos en una escuela multicultural. *Aula de innovación educativa*. N. 287, p. 31-35. Barcelona: Graó
- Anguera, M. T. (1988). *Observació a l'escola*. Barcelona: Graó.
- Arnáiz, P.; Rabadán, M.; Vives, I. (2008): *La psicomotricidad en la escuela. Una práctica preventiva y educativa*, Barcelona: Teide.
- Bamford, A. (2009). *El factor ¡wauu!. El papel de las artes en la educación*. Barcelona: Octaedro.
- Bancroft, S., Fawcett, M. y Hay, P. (2007). *5x5x5 researching children researching the world*. England: Bath Spa University and Arts Council.
- Barone, T. i Eisner, E. (2006) «Arts-Based Educational Research». En Green, J., Grego, C. y Belmore P. (eds.) *Handbook of Complementary Methods in Educational Research*. (pp. 95- 109). Mahwah, New Jersey: AERA.
- Bonàs, M.; Vives, I. (2003). *El cuerpo tiene sus razones. Propuestas de la escuela para atender a estas razones*. *Aula*, 122: 85-96.
- Buxarrais, Mª R., i Burguet, M. (2017). *Aprender a ser. Por una pedagogía de la interioridad*. Barcelona: Graó.
- Calmels, D. (2013). *Fugas. El fin del cuerpo en los comienzos del milenio*. Buenos Aires, Biblos, 18-21.
- Camps, C., Mila, J., García, L., Peceli, M., i Tomás, I. (2011). *El psicomotricista en su cuerpo. De lo sensoriomotor a la transformación psíquica*. Buenos Aires: Miño Dávila.
- Cañabate, D. i Soler, A. (Coord.) (2017). *Movimiento y lenguajes. De la experiència sensorperceptiva a la consciencia y el pensamiento*. Barcelona: Graó.
- Edo, M., Blanch, S. i Antón, M. (2016). *El joc en la primera infància*. Barcelona: Octaedro.
- Eisner, E. W. (2004). *El arte y la creación de la mente*. Barcelona: Paidós
- (2005). *Educación la visión artística*. Barcelona: Paidós. 1ª edición, 1972
- Efland, A. (2004). *Arte y cognición. La integración de las artes visuales en el currículum*. Barcelona: Octaedro.
- Garaigordobil, M. (2010). *Juego y Desarrollo Infantil: Revisión Teórica y Propuestas de Intervención*. Resumen conferencia a les V Jornades de Reflexió: Psicomotricitat i escola. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Garaigordobil, M. y Berruete, L. (2011). Effects of a Play Program on Creative Thinking of Preschool Children. *The Spanish journal of psychology*, 14, pp 608-618. doi:10.5209/rev_SJOP.2011.v14.n2.9.
- García, L. (2000). *La observación psicomotriz: transformar la experiencia compartida en comprensión. Propuestas para un análisis interactivo*. *Entre Líneas*, 7, 10-14.
- Grasso, A. (2013). *Arte y corporeidad*. Buenos Aires: Magisterio del Río de La Plata.

- Imbernón, F. (coord.) (2002). *La investigación educativa como herramienta de formación del profesorado. Reflexión y experiencias de investigación educativa*. Barcelona: Graó.
- Lapierre, A., Llorca, M. i Sánchez, J. (2015). *Psicomotricidad relacional. Reflexiones desde la práctica*, Málaga: Aljibe.
- Latorre, A. (2003). *La investigación-acción. Conocer y cambiar la práctica educativa*. Barcelona: Graó.
- Lorente, E., Matos, D. (2018). *Educación Física y Pedagogía Crítica. Propuestas para la transformación personal y social*. Lleida: Publicacions Universitat de Lleida
- Mannay, D. (2017). *Métodos visuales, narrativos y creativos. En investigación cualitativa*. Madrid: Narcea.
- Martínez-Mínguez, L. (coord.) (2008). *Educación física, transversalidad y valores*. Madrid: Wolters Kluwer
- Martínez, L., Rota, J., Anton, M. (2017). *Psicomotricitat, escola i currículum*. Barcelona: Octaedro.
- Marín, R. (2005). *Investigación en Educación Artística*. Universidad de Granada. Universidad de Sevilla.
- Morón, M. (2005). L'art del segle XX a l'escola. Recuperat de:
<http://www.marmoron.com/lartdelseglexxalescola/html/index.htm>
- Morón, M. i París, G. (2013). Espacios de creación artística en la escuela. *Arte y movimiento*, 9, 53-63.
- París, G. i Morón, M. (2019). Quan l'art entra a l'escola la creativitat surt per la finestra. *Guix*, 453. 41-45.
- Pateti, Y. (2014). *Educación y Corporeidad: la despedagogización del cuerpo*. Armenia (Colombia): Editorial Kinesis.
- Pérez Serrano, G. (1990). *Investigación-acción: aplicaciones al campo social y educativo*. Madrid: Dykinson
- Rodríguez, M.A. (2016). *Cuerpos del inconsciente: Sus paradigmas y escrituras*. Málaga: Miguel Gómez.
- Rogers, C. (1978). *Libertad y creatividad en la educación*. Barcelona: Paidós Educador Contemporáneo.
- Roldán, J.; Marín, R. (2012). *Metodologías artísticas de investigación en educación*. Archidona (Málaga): Aljibe.
- Rota, J. (2015): *La intervención psicomotriz. De la práctica al concepto*, Barcelona: Octaedro.
- Sanchez, J.; Llorca, M. (2008). *El rol del psicomotricista*. *Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 62 (22,2), 35-60.
- Saura, A. (2011). *Innovación educativa con TIC en educación artística, plástica y visual: líneas de investigación y estudios de casos*. Sevilla: MAD.
- Vaca, M.; Varela, M.S. (2006). *¡Estoy dentro de mi cuerpo!* *Cuadernos de Pedagogía*, 353: 26- 28.
- Wild, R. (2002). *Educar para ser. Vivencias de una escuela activa*. Barcelona: Herder.

*En la següent bibliografia més del 50% de les autores són dones

Programari

Campus Virtual MOODLE
Tractament de textos

Lector de pdfs
Power point o similar.
TEAMS

Editor de vídeo

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda